

Metodologia filozofii eksperymentalnej i problemy z nią związane

Filozofia eksperymentalna (często określana skrótem 'x-phi') to nowatorski ruch we współczesnej filozofii analitycznej, którego zwolennicy proponują poszerzenie warsztatu narzędzi stosowanych w pracy filozofa o metody znane dotychczas z nauk społecznych. Filozofowie eksperymentalni podejmują próby badania tzw. pojęć potocznych (*folk concepts*) za pomocą metod ankietowych i eksperymentalnych oraz formułują na podstawie pozyskanych danych wnioski o znaczeniu filozoficznym. Technika najczęściej przez nich wykorzystywaną jest prezentacja osobom badanym *scenariuszy* wzorowanych na znanych filozoficznych eksperymentach myślowych.

W prelekcji skupię się głównie na problemach o charakterze metodologicznym, z którymi przyszło zmagać się filozofom eksperymentalnym przy próbach wprowadzenia ich projektu w życie. W szczególności postaram się odpowiedzieć na kluczowe dla filozofii eksperymentalnej pytanie o to, czy metody stosowane przez jej zwolenników pozwalają odkryć intuicje pojęciowe (semantyczne) badanych, czy też może w istocie pozwalają na dotarcie do intuicji o zupełnie innym charakterze. Przeanalizuję problematyczność tendencji filozofów eksperymentalnych do wysnuwania jednoznacznych filozoficznych wniosków z niejednoznacznych zazwyczaj danych statystycznych. Przedmiotem mojego zainteresowania będzie też adekwatność stosowanych w filozofii eksperymentalnej schematów badawczych i metod pomiarowych względem stawianych problemów i wysnuwanych wniosków. Wreszcie postawię też pytanie o to, w jakim stopniu i w jakim zakresie pojęcia potoczne niefilozofów – zakładając, że filozofom eksperymentalnym rzeczywiście udaje się do nich dotrzeć – mają w ogóle znaczenie dla dyskusji filozoficznych.

Prezentację wskazanych powyżej zagadnień będę ilustrował przykładami własnych badań oraz badań zrealizowanych przez innych filozofów eksperymentalnych.